

kommun@kungalv.se

fvb till

Mark- och miljödomstolen

Box 1070

462 28 Vänersborg

mmd.vanersborg@dom.se

Överklagan av

Antagande av detaljplan för Marstrand 5:39 m.fl. Båtellet i Kungälv kommun (Dnr KS2013/1416)

Naturskyddsförening i Kungälv överklagar antagandet av rubricerad detaljplan. Vi anser att beslutet ej tagit hänsyn till negativ påverkan på miljön utifrån två väsentliga aspekter.

1). Planen medför negativ påverkan på beståndet av ålgräs på grund av utbyggnad och muddring.

Det måste visas i reella försök att en transplantering av ålgräs fungerar innan utbyggnad och muddring kan påbörjas. Kompensation för att återställa minst motsvarande ytor med ålgräs skall således genomföras *innan* utbyggnad och muddring kan utföras. Positiva resultat skall redovisas. Se även rekommendationer för kompensationsrestaurering av ålgräs bilaga 2.

2. Negativ miljöpåverkan på grund av kopparläckage till havet.

Planen skall redovisa åtgärder som vidtas för att begränsa läckage av koppar från fasader och tak, till rekommenderade nivåer.

Motiv

1). Negativ påverkan på beståndet av ålgräs på grund av utbyggnad och muddring.

I Kungälvs kommun har ålgräsängarna inventerats under många år och de arealer som försvunnit fram tills idag kan därför jämföras under tid. I jämförelse med 1980 har 98% av ålgräsängarna försvunnit fram tills idag. Detta har bland annat medfört att de kustnära fiskbestånden minskat på ett mycket drastiskt, i det närmaste katastrofalt, sätt. I MKB:n redovisas inte åtgärder som förhindrar förluster och skyddar ålgräset i området.

2. Negativ miljöpåverkan på grund av kopparläckage till havet.

Enligt planen skall fasader och tak i huvudsak utföras i Cu (koppar). Cu i lös form kommer att via regnvatten transporteras till havet. Detta kommer att medföra negativ miljöpåverkan. Då Cu-halterna blir förhöjda kan mikroorganismernas förmåga att bryta ned växtdelar försämrats samt alger som bidrar till fotosyntesen slås ut. Även fiskars förmåga att föröka sig kan störas.

Inom det område detaljplanen berör menar vi att det är särskilt viktigt att ta hänsyn till följande tre miljö kvalitetsmål

- Ett rikt växt- och djurliv
- Giftfri miljö
- Hav i balans samt levande kust och skärgård

1. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

2. Giftfri miljö

Naturvårdsverkets förslag på gränsvärde för Cu är satt till 1,3 µg/l i saltvatten och 4 µg/l i sötvatten. Det tar ca 50 år för en kopparfasad att ärga såvida inte speciella metoder används för att skynda på processen. Det som inte lyfts fram i detaljplanen är att såväl koppar som kopparsalter och är giftiga. Vi ifrågasätter användning av kopparkalk på byggnad som ligger i anslutning till havet och som är publik med besökare i olika åldrar. Vi hänvisar till *Precisering av Miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö* där det framgår att målet är att giftiga ämne ej ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden (*Regionala Miljömål för Västra Götaland, Länsstyrelsen, rapport 2015:50 s 15-16*).

2. Hav i balans samt levande kust och skärgård

En kompensation för att återställa minst motsvarande ytor med ålgräs behöver göras. Forskare inom marinbiologi har genomfört försök med att restaurera ålgräs i närområdet utan att lyckas. Det måste visas i reella försök att en transplantering av ålgräs fungerar innan muddringen påbörjas. Forskning visar att för att lyckas med restaurering av ålgräs måste många olika krav uppfyllas. Vi hänvisar till forskningsresultat i två rapporter utgivna av Havs- och vattenmyndigheten 2016 (Bilaga 1). Kompensationsrestaurering skall endast vara en *sista åtgärd* som man tillåter som en lösning vid exploatering. I MKB:n redovisas inte åtgärder som förhindrar förluster och skyddar ålgräset i området.

För Naturskyddsföreningen i Kungälv

Stig Johannesson

Bilaga 1

Vi hänvisar till två rapporter angående restaurering av ålgräs.

1. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2016:8 *Förvaltning och restaurering av ålgräs i Sverige – Ekologisk, juridisk och ekonomisk bakgrund*.

Utdrag ur avsnitt **2.2.3. Möjligheter och risker med ekologisk kompensation (s 24 f)**. "En ökad tillämpning av ekologisk kompensation innebär också risker, t.ex. att exploateringar i känsliga områden ökar för att kraven på en verksamhet sänks för att det finns en vilja eller möjlighet att kompensera. Naturvårdsverkets utgångspunkt är därför att **åtaganden om kompensation inte får leda till lägre krav vid en tillåtlighetsprövning** eller få till följd att man accepterar en mer skadlig lokalisering (Naturvårdsverket 2016)*. Därför är det mycket viktigt att den så kallade skadelindringshierarkin används vid alla ärenden där ekologisk kompensation är aktuellt, vilket innebär att skador i **första hand ska undvikas, i andra hand minimeras och avhjälpas och endast i sista hand kompenseras**. I samband med beslut om kompensationsåtgärder behöver man också säkerställa att åtgärderna verkligen gottgör skadan utan nettoförluster samt att de fungerar långsiktigt. Vid kompensationsrestaurering av sjögräs finns också ett problem med att många kompensationsprojekt historiskt har misslyckats varför nettoförluster av sjögräshabitat har skett. (et.al). /.../ Slutligen finns också ett allvarligt problem vid kompensationsrestaureringen om planteringen sker vid en lokal som har förlorat sjögräs på grund av en annan påverkan, eftersom detta leder till en nettoförlust av sjögräshabitat totalt. Detta problem har ofta inte uppmärksamats eftersom fokus ligger på det enskilda ärendet utan att man beaktat historiska förluster (Fonseca m.fl. 1998)".

* Naturvårdsverket (2016) Ekologisk kompensation. En vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden. Handbok 2016:1. ISBN 978-91-620-0179-7 NOAA 2014, California Eelgrass Mitigation Policy (CEMP) NOAA West Coast Fisheries.

2. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2016:9 *Handbok för restaurering av ålgräs i Sverige Vägledning*

Utdrag ur **Sammanfattning**: "Denna handbok ger en detaljerad teknisk handledning för restaurering av ålgräs i skandinaviska vatten och tar upp alla viktiga steg i restaureringsprocessen, från utvärdering och val av lokaler, samråd och tillstånd, skörd och plantering, till övervakning och utvärdering av resultaten./.../. Även om väl fungerande metoder för ålgräsrestaurering nu finns tillgängliga för svenska förhållande är restaurering av ålgräs tidskrävande, dyrt och förenat med osäkerheter. När en ålgräsäng försvinner kan miljön förändras så mycket att den inte längre tillåter ålgräs att växa i området. Det är därför inte alltid möjligt att restaurera en förlorad äng. Följaktligen är det av största vikt att förvaltningen i första hand fokuserar på att skydda återstående ålgräsängar, och endast som en sista åtgärd tillåter kompensationsrestaurering som en lösning vid exploatering. Innan en storskalig restaurering påbörjas är det centralt att utvärdera om rådande miljöförhållanden tillåter ålgräs att växa i tilltänkta lokaler. I Bohuslän utgör grumligt vatten och dåliga ljusförhållanden, drivande fleråriga algmattor på botten, fintrådiga algmattor på ytan och störningar från strandkrabbor de vanligaste orsakerna till att planteringar misslyckas".

Exploatering och påverkan på ålgräsängar

Kristjan Laas

Juridiska institutionen

Göteborgs universitet

Rekommendationer för kompensationsrestaurering av ålgräs i Sverige

- Alla ärenden där ekologisk kompensation av ålgräs är aktuellt, ska följa *skadelindringshierarkin*. **UNDVIK – MINIMERA - KOMPENSERA**
- Ska utföras med bästa tillgängliga vetenskapliga metod.
- Kompensationen skall vara minst 30% större än den förlorade ängen.
- Ska övervakas under minst 10 år och utvärderas enligt beskrivna metoder.
- Verksamhetsutföraren ansvarar för att restaurering lyckas och måste utföra nya åtgärder vid ett misslyckande.

